

**Tereza
Schwab**

SLOVA

[román v dopisech]

● ■ pointa

Slova

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Tereza Schwab

Slova – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Tereza Schwab

SLOVA

Words can inspire.
And words can destroy.
Choose yours well.

- Robin Sharma -

Děkuji všem sponzorům a partnerům za štědrou podporu knihy. Váš příspěvek pomohl k jejímu zrození ve fyzické podobě. Vaše důvěra byla neocenitelná a bude trvale a hrdě nesena ve stránkách této knihy.

S úctou a vděčností,

Tereza Schwab

Copyright © Tereza Schwab, 2024
Cover design © Martin Novotný, 2024, s použitím
ilustrace © Bialasiewicz – Can Stock Photo Inc.

ISBN tištěné verze 978-80-7691-363-9
ISBN e-knihy 978-80-7691-495-7 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

Tereza Schwab

SLOVA

[román v dopisech]

2024

● ■ **pointa**

Jsem středoškolská učitelka, biologická i nevlastní matka a manželka (i s jedním ex- prefixem), majitelka domu s velkou zahradou a psovod bandoga. Ale to mě nedefinuje. Nedefinuje mě ani to, že se tento svět snažím pochopit již přesně 40 let. Jsem prostě

žena s radostí dítěte a někdy únavou stařeny, šťastnou duší i temnými démony. Jsem žena a definuje mě to, že hluboce prožívám svůj život a snažím se najít správná slova, abych ho (třeba i jen sama pro sebe) popsala. Kromě fascinace mou prací mě v bdělosti udržuje literatura, běh a plavání, tři děti, dva hadi, dvě želvy, agama a již

zmíněný šedesátikilový pes. Denně, včetně víkendů vstávám ve 4:45. Umím dost dobře vařit a miluji servírovat jídla. Ve volných chvílích háčkuji housenky a dávám je aktem dobrého skutku do nemocnic a ordinací jako útěšné dárky pro děti. Učím se japonsky. V létě půjdu sama Stezku Českem (severní větev, od východu na západ, tj. proti proudu). V příštím životě si otevřu hospodu – jen doufám, že mi tam nezačnou chodit lidi.

1. 1.

Od: ela.f@mymail.com
Pro: adam.147@mymail.com
Předmět: TOP XMAS přáníčka

Lásko má životní,

usnul jsi teď vedle mě na gauči. Jsi unavený. Včera jsme to ale moc nerozjeli, ne? Nějak však cítím, že jsme byli oba rádi, když jsme vůbec vydrželi do půlnoci. I tak mám upřímné podezření, že jsi za mnou chvíli odchrupoval, jak jsi mě držel ve lžičkách u toho filmu, který tam běžel. Co to vlastně bylo? Leave well alone (in the last year) ☺. Víím, že nejsi na oslavy „nucené a plánované“ dle kalendáře. Víím, že radši slavíš všední čtvrtky nebo jakýkoli jiný den, který Tě zrovna napadne... Každý den je důvod k oslavě, říkáš přece. Pamatuji si na ty první diamantové náušnice, které jsi mi přivezl po návratu z Rakouska, když jsi podepsal smlouvu.

„Ty si mě kupuješ!“ nařkla jsem Tě. „Podepíšeš smlouvu a hned nosíš diamanty,“ červenala jsem se u toho rozrušením.

„Ne, má lásko, to není kvůli nové práci. To je proto, že je úterý,“ vysvětlil jsi mi. Vzpomínám, jak se mě na nové šperky kolegyňka v práci ptala a jestli jsem prý měla narozeniny, že nevěděla... Stavíš mě do těžké pozice, když to mám někomu vysvětlovat. Inexplicable!

Spíš tu vedle mě, unavený po končícím roce, anebo možná unavený, protože ten nový začíná. Spíš, dívám se na Tebe a sladce, trochu sladkobolně, možná až trapně vzpomínám na to, jak jsme slavili novoroční půlnoc první rok, druhý, třetí... Jak jsme si řekli, že to bude naše tradice. Pamatuješ tu první? Finsko. Unesl jsi mě před tehdy zlým světem, který nám nepřál, abys mě schoval, kde nás nenajdou..., a přesně v tu magickou chvíli, kdy staré odchází a nové začíná, ses do mě schoval a šeptal jsi mi do ucha, že to tak budeme dělat každou půlnoc, kdy se mění rok.

„A co když budeme pořádat šíleně divoký večírek?“ zeptala jsem se Tě.

„No, jestli bude opravdu divoký, tak bude každému jedno, kde my jsme a co děláme. Jestli bude trochu méně bouřlivý, tak prostě vstaneme od stolu a já nás omluvím. Jdu se věnovat své krásné ženě, řeknu. Oni mě pochopí, a když ne, je mi to jedno. Protože *já se budu věnovat své krásné ženě.*“ řekl jsi jistě, bez zaváhání, jako by to bylo něco samozřejmého, automatického, jako by to byl fyzikální zákon, nad kterým se přece nikdo nepozastaví.

Tehdy jsem se do Tebe znovu zamilovala. Zamilovávám se do Tebe vlastně pořád, když mi dáváš pocit, že jsem Tvoje královna. A to Ty umíš.

No jo, tuhle tradici jsme neudrželi, máme ale jiné radosti, co nám tu doma běhají... Nenaříkám si, má lásko. Jen prostě vzpomínám...

Proč Ti ale píšu? Naše soutěž přece! O nejtrapnější novoroční přání! Při pohledu na Tebe jsem si totiž nalila čistého vína, že všichni slavící jsou již groy jako Ty, takže žádná další SMS už nepříjde. Závod je tedy pro mě ukončen a já dávám do placu své favority:

a) Kdyby se mě Bůh zeptal, co si přeji na tyto Vánoce, tak mu odpovím, aby s láskou opatroval toho, kdo čte tyto řádky.

To jsem vybrala, abych zacílila na Tvůj nepokrytý ateismus a Tvou nechvějnou jistotu, že nic nenapáchalo na světě tolik zla jako církev samotná. Ano, já vím, ne víra, ale církev. Dnes není vhodný den na to, abych připomínala, kolik „zotročených vírou“ jsi kdy v životě zarazil/urazil svým brutálním monologem s přesně vystavěnou posloupností úvodu, vzhledu do historie víry a detailně sofistikovanych návodných otázek, které neměly za cíl nic jiného než plnou vahou znejistit to posvátné, čisté a dané, v co každý bohabojný věří. Kolikrát jsem tomu byla přítomna a kolikrát jsem viděla to fyzické zachvění, když jsi je dostal do kouta duševního ringu a oni věděli, že prohráli – věděli, že v této konfrontaci neobstáli. Nedělám si iluze, že bys chtěl záměrně odrazovat od víry, ale že si rád rýpneš, to si přece přiznáme. No tak, je Nový rok. Budme k sobě upřímní.

b) Na Vánoce plná bříška,
spoustu dárků od Ježíška,
pohodu a klid,
tak jak to má být.
Pro další rok zdraví, štěstí,
ať se máte pořád hezky.

Tady mě moc bavila ta narážka na obžerství a konzum. To Ty přece na Vánocích zbožňuješ, ne? Za mě zase bomba kvalitní rýmy!

c) Šupinku pro štěstí schovej si do dlaní,
radost ti přinese, smutek prý zahání.
K vánoční pohodě rozkroj si jablíčko,
přeje ti ze srdce zdraví a štěstíčko.

Toto je pro mě top, i když vím, že budeme ještě hlasovat. Umělecká hodnota textu je s ohledem na vizuální imaginaci naprosto novoročně ukázková – představa toho, jak v dlaních masíruju smradlavou šupinu v naději, že zapomenou na mizérii (mají být vůbec jevy s negativní konotací v podobných dílech přípustné?!). Básnické dílo si mě však naprosto získalo kvantitou deminutiv, a tak si dovoluji v předtermínu vyhlásit svého osobního vítěze.

Každopádně se však bezelstně těším na Tvé kandidáty.

Tak, lásko, opakuji pravidla, ať se zítra nehádáme: jméno autora SMS necháme v tajnosti, jinak by to mohlo ovlivnit rovné podmínky soutěže. Každý ze svých příchozích přání vybere maximálně 3 příspěvky. Vyhrává nejvyšší počet hlasů. Viky hraje s námi.

Miláčku můj, psala bych Ti dál, ale můj nádherný muž vedle mě trochu zmateně otevřel stále ještě unavené oči, tak se mu jdu věnovat v reálu a opouštím náš virtuální svět.

Dobré ráno, muži!
Tvá Elav (Ela + love)

2. 1.

brasula ⇌ dnes 11:18

Hey, brasula. Co zase vyvadis? Mamca je nepri-cetna, znas ji. Asi opet dlouhy mejdan, ze? Ale ozvi se ji, vazne. Prala bych ti vse nejlepsi do no-veho roku, ale ono nam prece staci i jen to dobre. CU E.

4. 1.

Stellinka ⇌ dnes 7:32

Stellinko moje mila, uz jsi v praci? Vim, ze jsme si do noveho roku uz volali, ale stejne Te zdravim a preji uspesny pracovni rok/mesic/tyden/den?

dnes 7:34

Co kluci? Chtelo se jim do skoly? Co mimousek?
Ty jsi stejne statecna. A silena. A silene statecna,
holka moje!

dnes 7:35

P. S. Jsi taky rada, ze je po tom masakru? Jako ne,
ze by u nas ve skole byla tezka pohoda, ale pro
me nekdy cizi deti lepsi nez vlastni... mno... to se
asi tehuli nerika... jdu radsi ucit. Stejne to bude
letos jizda! Tak se drz, at ti pupek neuleti!
Papa!

New Message

7. 1.

Od: fragova.e@paedsos.cz
Pro: zabransky@schoolmentorgroup.com
Předmět: Mentor pro učitele SOŠ

Vážený pane Zábbranský,

na základě přihlášky do programu Mentoring do škol, který Vaše organizace u nás zaštiťuje, jsem Vám byla přidělena do skupiny, a dovoluji si Vás tímto tedy oslovit. Vedení školy nás seznámilo s požadavkem, abychom Vám dopředu nastínili svou osobní pedagogickou anamnézu a navrhli témata, která bychom během meetingu s Vámi chtěli probrat.

Jmenuji se Eliška Fragová, na naší škole vyučuji pátým rokem a jsem primárně učitelem anglického jazyka – a tady trochu předběhnu, protože mám potřebu s Vámi upřímně sdílet, že nerada používám označení „učitelka“ – historicky si toto slovo asociuji s negativními společenskými postoji vůči němu. Berte to třeba jako mou lingvistickou „úchylku“, která by mohla být odlehčeným startovacím tématem do diskuze.

K úvodu do mé pedagogické anamnézy bych jednoduše uvedla, že jsem vždy chtěla učit. Nebyla jsem si jistá předmětem, ale byla jsem si jistá, že

budu učit. Mám staršího bratra, který začal chodit do školy o rok dříve než já, a neumíte si představit tu dětskou nedočkavost, s jakou jsem ho odpoledne vyhlížela. Přála jsem si, aby se už vrátil domů a my si mohli hrát na školu. (Pochopíte, že on toto nadšení nesdílel?)

Po gymnáziu jsem chtěla studovat obor učitelství matematiky, ale při zpětném pohledu jsem osudu vděčná, že jsem se na studia nedostala. Dálkově a již při zaměstnání jsem během 6 let vystudovala lektora AJ, učitelství AJ pro ZŠ a nástavbové učitelství pro SŠ. Učila jsem na ZŠ, speciální ZŠ, gymnáziu a v současné době učím na naší pedagogické škole.

A teď asi k tématu, které bych s Vámi chtěla probrat. Omlouvám se za jeho malichernost a třeba nespecifičnost, předpokládám, že myšlenky, se kterými přijdou mí milí kolegové, budou mnohem nosnější, ale pokud se mě zeptáte, co se mi v mé pedagogické praxi děje a s čím si nevím rady, pak je to asi následující situace:

Znovu uvádím, že jsem v duši učitelem vlastně od narození. Neznám jiný svět než ten školní a od chvíle, kdy jsem do něj vstoupila, jsem z něj vlastně nikdy neodešla. Jako dítě ve školce, žák, student, učitel jsem celý život „zaháčkovaná“ v tomto systému. Netrápí mě volba učebního stylu, netrhám si žíly kvůli didaktickým postupům (během 20 let jsem absolvovala tolik seminářů a vzdělávacích akcí, že jako profesionál mám z čeho vybírat, protože paleta nástrojů je zejména pro jazykáře v podstatě nepřeborná a zdroje jsou téměř bez limitu).

Co mě ale otevřeně trápí, je celospolečenský pohled na pozici učitele, neřeknu-li učitelky. Jsem unavená, smutná a zklamaná vždy, když zažívám pocity útoku na mé poslání. V sociálním kontextu máme jako pedagogové status zaměstnanců, kteří nechtějí pracovat a jsou motivovaní primárně touhou po dlouhých prázdninách. Naše kompetence již není vzdělávat a vychovávat, předávat vědomosti, zažehnout jiskru po vědění, kultivovat po stránce znalostí, ale i v rámci osobnosti. Z žáků se stali naši klienti a z centrální pozice hybatele jsme byli přesunuti do nesmyslné hierarchie rodič–žák–ředitel–učitel, kde poslední dva mají značný odstup od vůdčích.

Trochu prakticky: v listopadu minulého roku jsme měli nepříjemné setkání s tatínkem jednoho z našich žáků. Hoch je trochu problematický, má špatný přístup k výuce (je teprve v prvním ročníku, tak věřím, že máme čas ho ještě „obrousit“), ale tatínek na nás naběhl se špatným přístupem, přetěžováním hraničícím s v poslední době až znásilňovaným pojmem „šikana“. Paní ředitelka na to samozřejmě slyší, musíme se zodpovídat z toho,

kolik písemek tato třída kdy psala, s jakým předstihem jim byly oznámeny, zda byli všichni studenti dopředu prokazatelně! seznámeni s podmínkami klasifikace atd. A představte si tatínka, vlivného místního podnikatele, který má tendenci nad vámi v kabinetě stát, nedívá se vám do očí – protože v těch jeho jste ubohý, chudý státní zaměstnanec, který se mu přes den jen stará o dítě a nemá moc prudit, moc toho chtít, ideálně má jen dávat dobré známky a zaručit, že dítě projde maturitní zkouškou with flying colours.

Znáte kritéria hodnocení škol a školských zařízení schválená MŠMT? Samotné ministerstvo uvádí pořadí kritérií:

- Koncepce a rámce školy jsou nastavené (škola přesně definovala, kam chce směřovat, a jde úspěšně za svým cílem).
- Škola funguje podle jasných pravidel umožňujících konstruktivní komunikaci všech aktérů (vedení školy, pedagogové, rodiče... ale NEJSOU ZDE UVEDENÉ DĚTI) a jejich participaci na chodu školy (OPĚT BEZ DĚTÍ!).
- Škola pracuje s vnějšími partnery.
- Ředitel je vůdčí osobností týmu.
- Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky.
- Pedagogové jsou kvalifikovaní a odborně zdatní a ke své práci přistupují profesionálně.
- Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti.

(Mezi vnější partnery bych nezahrnovala výměnné pobyty, které dělají z rozpočtu na vzdělání v rámci EU černou díru. Jako jazykář jsem pro jakoukoli smysluplnou zahraniční spolupráci, problém se současným nastavením však je, že tisíce učitelů a o trochu více studentů v jejich vleku vyjíždí ročně zdarma na „zahraniční stáže“, z nichž kromě zážitku a několika hezkých fotek často nejsou schopni vytěžit žádný potenciál.)

Už Vám chybí myšlenka, proč chodí studenti do školy? Vydržte, ČŠI už začíná i na toto myslet:

Výuka – kvalitní vzdělání směřující k dobrým vzdělávacím výsledkům všech žáků je základem kvalitní školy... Dočteme se však až na závěr.

Dovolím si paralelu se svou výukou. V rámci ústní části maturitní zkoušky se studenty popisujeme obrázky. Můj výjev dle zadaných kritérií:

V popředí stojí budova školy. Nad ní se jako snový opar vznáší bublina, v níž absolující studenti radostně míří vstříc úspěšné budoucnosti. Polovinu obrázku zastiňuje vkusně vytvořená nástěnka obsahující veškerá pravidla zajišťující plynulý chod školy. Je zde vyobrazen těž shluk rodičů, ředitel

(na mém obrázku je obří ředitelka pro narovnání genderových rolí, i když víme, v jak skromném procentu jsou ženy ve vedoucích postaveních zastoupené) a v pozadí sedí skupinka učitelů. Při pohledu do oken školy vidím, že některé třídy zejí prázdnotou, protože žáci s fotoaparáty na krku jsou právě na cestě do zahraničí (dle mapy se zpravidla jedná o žádané destinace). Z obrázku je patrné, že škola disponuje nejmodernější technickým vybavením, ale nedokážu rozlišit, zda se v některé konkrétní hodině aktivně používá. V detailním pohledu však vidím, že všichni učitelé při sobě během celé výuky mají své diplomy a na hrudi připnuté odznaky symbolizující různá demokratická hnutí. Také se usmívají. A pak, úplně nakonec si všimnu, že v pozadí stojí ještě jeden žák/student – nemá tvář, je to taková Montessori hračka (protože ta vlastně definuje všechny žáky, všichni právě úspěšně absolvovali).

A prosím Vás, pane mentore, táži se jen: jak odfiltrovat tento obrázek tak, abych v něm viděla podstatu svého řemesla? Jak přenastavit rozlišení, aby mi odmazalo soukolí projektů, hodnotářů, vyhlášek, technologií? Jak najít tu postavu bez tváře, která má ale tváře VŠECH mých studentů?

Někdy se v tom obrázku ztrácím, zahltní mě jako autistu neznámé prostředí a zvuky, tékám z objektu na objekt, mrkám, přivírám oči, snažím se soustředit, ale jsem zahlcená, zmatená a vzdám to, papír zmuchlám a zahodím.

A věřte nebo ne, mnohokrát během školního roku jsem krůček od toho, abych svůj vysněný obrázek zmačkala a vyhodila, protože se v něm prostě nedokážu orientovat. Třeba ho spolu koncem měsíce trochu přemalujeme.

Těším se.

Mgr. Eliška Fragová

8. 1.

Viktorka ⇄ dnes 8:50

Viky, asi uz ted sedis v ucebne. Myslim na Tebe!
Jsi statecna, ze jsi sla do teorie i praxe najednou,
a jsem rada, ze Ti na jizdy nenasnezilo. Fingers
crossed, BTW dej pak hned vedet, ano? Pusinky
m. P. S. Tom se rano ptal, jestli ho uz budes odpo-
ledne vozit, uz se tesi, ze segra bude ridicka! A my
s tatinkem se tesime take a hoodne mooooc!

12. 1.

maminka ⇌ dnes 13:26

Ahoj mamci, ne, dnes rozhodne nejezdi. Vecer by pak mohlo napadnout a ja bych byla nervozni, jak bys dojela domu. Vcera jeste na noc Adam musel odjet (Pardubice, asi?), tak oslavu cerstve ridicky nechame mozna na vikend. Dnes mame jen plavani a pak pujdeme brzy spat. Jsme nejaky utahany. Tomik uz mi oznamil, ze zastoupi tatinka v posteli, a pod posteli zase bude chrnet Honey. To bude zase noc!

dnes 13:29

Co bratr muj? Chova se po svatcich uz slusneji? Stejne Ti rikam, ze jste to meli natocit, jak se k Vam vratil. Ne ze to pak vsechno uklidis a on kdyz vystrizlivi, tak nevi... To mu muzes popisovat, co chces, ale on si to asi neumi ani predstavit, co vyvadi. Ach jo. Pusinky! E.

 New Message

13. 1.

Od: fragova.e@paedsos.cz
Pro: PeadSos/1PA/vsichni-zaci 9:48

Dear all,

your semester „practical“ exam is going to take place soon so I'd love to briefly recap the rules (of the game ☺). I když spolu máme nastavenou all-English-policy, dovolím si psát v ČJ, jen pro 100 %, že si rozumíme a nebudou žádné excuses!

Zadání zkoušky: Připravte si 20 minutes micro lesson

Tématem hodiny může být: slovní zásoba, gramatické jevy, poslech, práce s textem, hra, práce s videem, konverzace, popis obrázku etc.

Buďte administrátorem hodiny: mějte hotovou přípravu (pokud budete chtít něco pro ostatní nakopírovat, tak to samozřejmě uděláme spolu ve škole), sledujte čas, zvažte rozmístění třídy, připravte si technologii (v ideálním případě si představte reálný svět, kde se pořád něco kazí, a zkuste se připravit na variantu, že Vaše technika selže).

Zvažte metodiku: frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinách, role-play etc. Pohrajte si s hodinou: úvod do výuky, prvek motivace, cíl a plán hodiny, ukončení, prostor pro sebehodnocení na konci, přesah do další hodiny (bude zadán úkol, či to bylo food for thought a má nás to prostě obohatit/pobavit?). Po ukončení lekce od ostatních získáte feedback (vhodnost tématu, přiměřenost náročnosti, přínos, Váš pedagogický přístup), který spolu následně individuálně probereme.

A samozřejmě zkoušku podstupujete kvůli zážitku a jazyku, ale abych odpověděla na zvědavé, třebaže předvídatelné dotazy, tak ano, dostanete za to známku (z něčeho ty pololetní musíme vyčarovat). Ale znáte můj názor na známky... S procenty ještě nějak pracovat umím, ale známky jsou až příliš obecné. Já se nesmírně těším, až dostanete „evaluation“ a to pak spolu probereme. To je cílem, ne známka!

Zkoušet začínáme příští pondělí. Přednost mají dobrovolníci (domluvte se, believe it or not, jsem si jistá, že nějací budou), popřípadě budeme spravedlivě losovat nedobrovolníky! Do té doby máme ještě 2 lessons, tak kdyby Vás cokoli napadlo, probereme to face to face.

A kdo potřebuje ještě i tuto poznámku, tak hlásím, že CELÁ micro lesson bude v AJ. Výjimkou je práce, kdy nutně musíte překládat.

Panic attack? Super, emoce! Tak, a teď upřímně: vím, že jste v prváku. Je toho pro Vás mnoho nového, ale Vy jste si přece zvolili, že se chcete věnovat edukaci, takže celou tuto akci berte jako pololetní dar ode mě. Dám Vám tím zkušenost, zážitek a na pár minut Vám věnuji i to, co je mi životní náplní. Já totiž opravdu ráda učím. And who knows, you might find it fascinating, too.

Rozloučím se s Vámi jako vždy citátem. Dnes tu máme fotbalistu (kdo by řekl, že to jsou tací filozofové... no offense to football players):

„Success is no accident. It is hard work, perseverance, learning, studying, sacrifice and most of all, love of what you are doing or learning to do.“ – Pelé

All the best
EF